

Olsztyn, 17 grudnia 2025 r.

PS-VI.431.3.24.2024.WS

Szanowna Pani
Zofia Bagińska
Dyrektor
Domu dla Dzieci „Bezpieczny Start” w Szymonowie
Szymonowo 13
14-330 Małdyty

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Domu dla Dzieci „Bezpieczny Start” w Szymonowie, Szymonowo 14, 14-330 Małdyty. W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli Jednostką kierowała pani Zofia Bagińska, która stanowisko Dyrektora Jednostki objęła z dniem 1 stycznia 2013 r.

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

Wioletta Sinkiewicz – główny specjalista, kierująca zespołem inspektorów, legitymacja służbowa nr 70/2023, wydana przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego, oraz

Iwona Czmochowska – główny specjalista, legitymacja służbowa nr 39/201970/2023, wydana przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego,

na podstawie pisemnego imiennego upoważnienia do kontroli nr WK-I.0030.1067.2025 z dnia 7 listopada 2025 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Termin kontroli: Kontrolę rozpoczęto w dniu 25 listopada 2025 r. i zakończono w dniu 28 listopada 2025 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli Jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 15.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli: Planowanie i realizacja pracy opiekuńczo-wychowawczej z wychowankiem.
- okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2024 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 oraz art. 197b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2025 poz. 49 ze zm.) – dalej jako ustawa wrispz, m.in. w świetle przepisu art. 122a ustawy wrispz oraz:

- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2025 poz. 395 ze zm.) – zwanego dalej rozporządzeniem,
- ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2023 poz. 2809) – zwanej dalej KRiO.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Jednostki kontrolowanej w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowością i uchybieniem**.

USTALENIA KONTROLI

W treści ustaleń zawartych w wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka / POW / Jednostka - co oznacza: Dom dla Dzieci „Bezpieczny Start” w Szymonowie,
2. Dyrektor - co oznacza: Dyrektora Domu dla Dzieci „Bezpieczny Start” w Szymonowie, panią Zofię Bagińską,
3. Wicedyrektor – co oznacza: Zastępcę Dyrektora Domu dla Dzieci „Bezpieczny Start” w Szymonowie, panią Agnieszkę Sarosiek,
4. Wykaz kadry - co oznacza: *Wykaz kadry zatrudnionej w Placówce w okresie objętym kontrolą*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę,
5. Wykaz dzieci / Wykaz - co oznacza: *Wykaz dzieci przebywających w Placówce w dacie kontroli*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę,
6. Rejestr - co oznacza: Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym,
7. diagnoza / diagnoza psychofizyczna - co oznacza: diagnozę psychofizyczną dziecka, o której mowa w § 14 rozporządzenia,
8. plan / plan pomocy - co oznacza: plan pomocy dziecku, o którym mowa w art. 100 ust. 1 ustawy wrispz oraz § 15 rozporządzenia,
9. karta - co oznacza: kartę pobytu, o której mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia,
10. zespół - co oznacza: zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, o którym mowa w art. 135-138 ustawy wrispz,
11. ocena / okresowa ocena - co oznacza: okresową ocenę sytuacji dziecka, o której mowa w art. 138 ustawy wrispz,
12. IPU - co oznacza: indywidualny program usamodzielnienia, o którym mowa w art. 145 ustawy wrispz.

Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o analizę prowadzonej w Placówce dokumentacji (w tym dokumentów powstałych przed 1 stycznia 2024 r., a mających wpływ na działalność Jednostki w zakresie objętym kontrolą), analizę prowadzonej w Jednostce dokumentacji, informacje i wyjaśnienia przekazane przez Dyrektora, oględziny Placówki oraz w oparciu o rozmowy przeprowadzone z dziećmi.

1. Zasady działania i organizacji Placówki

Dom dla Dzieci „Bezpieczny Start” w Szymonowie jest niepubliczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, prowadzoną przez Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie. Placówka przeznaczona jest dla 14 wychowanków.

Działalność kontrolowanej Jednostki określa m.in. Statut oraz Regulamin Organizacyjny Placówki Socjalizacyjnej Dom dla Dzieci „Bezpieczny Start” w Szymonowie, przyjęte Uchwałą Nr 1 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Warmińsko-Mazurskiego Stowarzyszenia Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie z dnia 30 grudnia 2023 r. **/akta kontroli str. 1-17/**.

Ustalono, iż w badanym okresie praca opiekuńczo-wychowawcza w Placówce, realizowana była m.in. w oparciu o:

- *Plan pracy opiekuńczo-wychowawczej na rok 2024 Domu dla Dzieci „Bezpieczny Start” w Szymonowie, oraz Plan pracy opiekuńczo-wychowawczej na rok 2025, opracowane przez Wicedyrektora i zatwierdzone przez Dyrektora Placówki* **/akta kontroli str. 18-46/**,
- *Plan pracy pedagoga w Domu dla Dzieci „Bezpieczny Start” w Szymonowie na rok 2024 oraz 2025* **/akta kontroli str. 47-51/**,
- *Procedury postępowania w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia przez wychowawcę samowolnego oddalenia się wychowanka z placówki Dom dla Dzieci „Bezpieczny Start” w Szymonowie* **/akta kontroli str. 52-53/**,
- *Procedury zachowania bezpieczeństwa podopiecznych i pracowników Domu dla Dzieci „Bezpieczny Start” w Szymonowie* **/akta kontroli str. 54-55/**,
- *Regulamin opieki nocnej w Domu dla Dzieci „Bezpieczny Start” w Szymonowie* **/akta kontroli str. 56-57/**,
- *Procedury urlopowania wychowanka do domu rodzinnego, osób spokrewnionych i zaprzyjaźnionych* **/akta kontroli str. 58-60/**,
- *Zasady odwiedzin w Placówce* **/akta kontroli str. 61-62/**,
- *Regulamin przyznawania kieszonkowego w Domu dla Dzieci „Bezpieczny Start” w Szymonowie z dnia 16 grudnia 2023 r. oraz zaktualizowany Regulamin przyznawania kieszonkowego w Domu dla Dzieci „Bezpieczny Start” w Szymonowie z dnia 1 października 2025 r.* **/akta kontroli str. 66-68/**.

W myśl § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia, Placówka powinna zapewnić co miesiąc, wszystkim dzieciom powyżej 5 roku życia, kwotę pieniężną do własnego dysponowania. Jej wysokość nie powinna być niższa niż 3% kwoty odpowiadającej kwocie, o której stanowi art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy wripsz tj. 45,51 zł. Regulamin przyznawania kieszonkowego w Domu dla Dzieci „Bezpieczny Start” w Szymonowie, przyjęty Zarządzeniem Dyrektora Nr 6/2023 z dnia 16 grudnia 2023 r., określał kwotę pieniężną do własnego dysponowania przez dzieci od 5 roku życia, w wysokości, nie niższej niż 1% kwoty i nie wyższej niż 8 % kwoty, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy. W wyniku analizy list wypłat kieszonkowego stwierdzono, że w okresie od stycznia do września 2025 r. (włącznie) wychowankowie otrzymywali kieszonkowe w wysokości niższej od kwoty wskazanej w rozporządzeniu tj. 15, 20, 30 lub 40 zł miesięcznie **/akta kontroli str. 69-85/**. Zostało to potwierdzone podczas rozmów kontrolujących z dziećmi, w których niektóre z nich wskazały, iż otrzymują kieszonkowe w wysokości 15 zł. Kontrolującym przedłożono jednocześnie listy wypłat dodatkowych kwot pobieranych przez wychowanków z przeznaczeniem na wyjazdy wakacyjne, obozy lub wycieczki szkolne **/akta kontroli str. 86-97/**. W ocenie kontrolujących

takich dodatkowych kwot nie należy traktować jako kieszonkowego, o którym mowa w Regulaminie kieszonkowego, ponieważ nie są to kwoty wypłacane regularnie, co miesiąc, lecz okazjonalnie, o czym pouczono Dyrektora. Dyrektor zapytany o przyczynę wypłat kwoty kieszonkowego poniżej obowiązującej od 1 czerwca 2024 r. wysokości wskazał, iż przypadki wypłacenia niższej kwoty kieszonkowego kilku podopiecznym od stycznia do września 2025 r. wystąpiły z powodu niedopatrzenia spowodowanego dużą liczbą bieżących spraw, która wpłynęła na niedopilnowanie wysokości minimalnej kwoty pieniężnej do własnego dysponowania przez wychowanków. Od października 2025 r. takie przypadki już nie występują i minimalna wysokość kieszonkowego przekazywanego każdemu dziecku nie jest niższa od 45,51 zł oraz wypłacana zgodnie z obowiązującymi zapisami zawartymi w Rozporządzeniu MPiPS w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Wychowankom, którzy otrzymali niższą kwotę kieszonkowego zostało już wypłacone wyrównanie **/akta kontroli str. 98-99/**. Powyższe potwierdziły przedłożone kontrolującym listy wyrównania kieszonkowego za okres od stycznia 2025 r. do września 2025 r. stanowiące **akta kontroli str. 100**. Powyższa nieprawidłowość skutkowała dysponowaniem przez dzieci (którym zmniejszono kieszonkowe z przyczyn nieprzestrzegania zapisów rozporządzenia), kwotami niższymi od kwoty wynikającej z przepisów (45,51 zł). Z uwagi na usunięcie skutków nieprawidłowości w toku kontroli odstąpiono od wydania zaleceń pokontrolnych.

Kontrolujący, poza uwagami dotyczącymi Regulaminu kieszonkowego opisanymi powyżej, nie wnieśli uwag do treści ww. dokumentów organizacyjnych kontrolowanej Jednostki.

2. Zgodność zatrudnienia pracowników pedagogicznych Placówki z wymaganymi kwalifikacjami

Stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą Placówką kierował Dyrektor, który w ramach 1 etatu, sprawował także funkcję Dyrektora Domu dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie oraz Domu dla Dzieci im. Sybiraków 2 w Szymonowie. Dyrektora we wszystkich jego działaniach wspierała osoba pełniąca funkcję Wicedyrektora i jednocześnie pedagoga, zatrudniona w Jednostce w wymiarze 1/4 etatu (na obu stanowiskach łącznie). Kwalifikacje Dyrektora oraz Wicedyrektora zweryfikowano podczas kontroli Domu dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie, przeprowadzonej przez organ kontroli w dniach 8-10 listopada 2021 r. (wystąpienie pokontrolne z dnia 13.12.2021 r. znak: PS-VI.431.3.13.2021.ICZ). Stwierdzono wówczas, że osoby te spełniają wymogi kwalifikacyjne do zajmowania tych stanowisk, określone w art. 97 ust. 3 ustawy wripsz tj. posiadają odpowiednie wykształcenie i wymagany staż pracy w instytucji zajmującej się pracą z dziećmi lub rodziną, nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest im zawieszona ani ograniczona, nie są zobowiązane tytułem egzekucyjnym do wypełniania obowiązku alimentacyjnego na rzecz innych osób. Dodatkowo ustalono, że Wicedyrektor posiadał także kwalifikacje niezbędne do zajmowania stanowiska pedagoga, zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt 2 ustawy wripsz.

W dokumentacji ww. osób znajdowały się aktualne zaświadczenia lekarskie poświadczające brak przeciwwskazań do pełnienia powierzonych funkcji, zgodnie z art. 97 ust. 3 pkt 6 ustawy wripsz.

Zgodnie z przedłożonym wykazem kadry, stanowiącymi **akta kontroli str. 101-102** na stanowiskach pracowników pedagogicznych (poza Dyrektorem i Wicedyrektorem) w okresie podlegającym kontroli zatrudniano 4 wychowawców w wymiarze 4 etatów.

Zgodność zatrudnienia pracowników Domu z wymaganymi kwalifikacjami w odniesieniu do 2 wychowawców potwierdziła kontrola problemowa przeprowadzona w dniach 8-10 listopada 2021 r. dlatego też analizie poddano akta 2 pracowników, zatrudnionych po tym terminie. Jeden z nich został zatrudniony na stanowisku wychowawcy od dnia 31 grudnia 2021 roku (pod pozycją nr 5 Wykazu kadry) a drugi od dnia 1 lipca 2023 r. (pod pozycją nr 6 Wykazu kadry). Kontrolujący ustalili, że osoby te posiadają kwalifikacje niezbędne do zajmowania stanowiska wychowawcy, zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt 1 ustawy wrispz oraz spełniają wymogi, o których mowa w art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ustawy wrispz, tj.:

- nie są i nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest im zawieszona ani ograniczona,
- wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego,
- nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Ponadto, zgodnie z art. 98 ust. 3 pkt 4 powyższego aktu prawnego, wszyscy wychowawcy oraz zgodnie z art. 97 ust. 3 pkt 6 Dyrektor i Wicedyrektor posiadali aktualne zaświadczenia lekarskie potwierdzające, iż są zdolni do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Przepisy art. 97 ust. 3 pkt 5a ustawy wrispz (w przypadku Dyrektora) oraz art. 98 ust. 3 pkt 3a ustawy wrispz (w przypadku pozostałych osób) wskazują, iż osoby pracujące z dziećmi, zatrudnione w placówce opiekuńczo-wychowawczej mogą pełnić swoje funkcje pod warunkiem, iż nie figurują w bazie danych Rejestru. Jednocześnie w myśl art. 7b ust. 2 ustawy wrispz, informacje o figurowaniu albo niefigurowaniu w bazie danych Rejestru, w odniesieniu do Dyrektora oraz pracowników Placówki sprawdza i potwierdza pracodawca. Wskazać należy również, że stosownie do przepisów art. 7b ust. 1 ustawy wrispz i art. 12 pkt 6 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t. j. Dz.U. 2024 poz. 1802) pracodawca winien zweryfikować daną osobę w Rejestrze jeszcze przed zatrudnieniem. Natomiast, w odniesieniu do osób zatrudnionych przed dniem wejścia w życie zmian do ustawy wrispz, pracodawca obowiązek ten winien wypełnić w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tychże zmian, tj. od 1 lutego 2023 r. do 31 lipca 2023 r., o czym stanowi art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2022, poz. 2140).

Kontrolujący poddali analizie akta osobowe wszystkich pracowników pedagogicznych Placówki pod kątem niefigurowania w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym, o czym mówi art. 97 ust. 3 pkt 5a oraz art. 98 ust. 3 pkt 3a ustawy wrispz - poza Dyrektorem oraz Wicedyrektorem, których akta w tym zakresie poddano analizie w toku kontroli problemowej przeprowadzonej w dniach 24-27 lutego 2023 r. w Domu dla Dzieci im. Sybiraków 2 w Szymonowie (wystąpienie pokontrolne z dnia 24 marca 2023 r. znak: PS-VI.431.3.6.2023.SM), nie stwierdzając nieprawidłowości w powyższym zakresie. Wszyscy

pracownicy Placówki zweryfikowani zostali (zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa) w ww. Rejestrze, co potwierdziły znajdujące się w ich aktach osobowych wydruki.

3. Dane dotyczące wychowanków

Zgodnie z § 17 ust. 5 rozporządzenia, Placówka prowadziła ewidencję dzieci zawierającą wymagane przepisami prawa informacje **/akta kontroli str. 103-104/**. Z jej analizy, a także z Wykazu dzieci (stanowiącego wyciąg z ww. ewidencji) wynika, iż na dzień rozpoczęcia kontroli w Placówce umieszczonych było 13 wychowanków, z czego na co dzień przebywało w niej 6, gdyż: 1 przebywał w mow a 6 w internacie. W Jednostce nie przebywały dzieci, umieszczone dodatkowo na podstawie zezwolenia wojewody, o którym mowa w art. 95 ust. 3a ustawy wrispz **/akta kontroli str. 105-111/**.

Z Wykazu dzieci wynika, że w Placówce przebywało 3 dzieci poniżej 10 roku życia. Ustalono jednak, że każde z nich zostało umieszczone w niej wspólnie ze starszym rodzeństwem, co dopuszcza art. 95 ust. 2 ustawy wrispz, zgodnie z którym umieszczenie dziecka poniżej 10 roku życia w placówce opiekuńczo-wychowawczej jest możliwe w przypadku, gdy w umieszczona jest w niej także matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach szczególnie, gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa **/akta kontroli str. 112/**. W dacie kontroli w Placówce przebywał 1 pełnoletni wychowanek. Ponadto w badanym okresie usamodzielniało się 2 wychowanków, żadne dziecko nie zostało przeniesione do innej formy pieczy zastępczej ani przysposobione. Do domu rodzinnego powróciło 2 wychowanków **/akta kontroli str. 113-116/**.

Ustalono, że 4 rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w Placówce, objęte były na dzień rozpoczęcia kontroli wsparciem asystenta rodziny.

Ponadto z Wykazu dzieci wynika, że:

- 8 wychowanków diagnozowanych było w poradni psychologiczno-pedagogicznej, z czego: 5 posiadało orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, 3 posiadało opinię o potrzebie dostosowania wymagań edukacyjnych do ich indywidualnych potrzeb,
- wszyscy wychowankowie korzystali ze wsparcia specjalistów, w tym: pedagoga w Placówce – wszyscy wychowankowie, pedagoga spoza Placówki – 2 wychowanków, psychologa spoza Placówki – 9 wychowanków, terapeutę spoza Placówki – 13 wychowanków, psychoterapeutę spoza Placówki – 2 wychowanków, logopedę spoza Placówki – 3 wychowanków **/akta kontroli str. 105-111/**.

4. Planowanie działań opiekuńczo-wychowawczych i sposób ich realizacji

a) planowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej w Placówce

Praca w Jednostce prowadzona jest m.in. w oparciu o *Plan pracy opiekuńczo-wychowawczej Domu dla Dzieci Bezpieczny Start w Szymonowie*, opracowywany na dany rok kalendarzowy przez Wicedyrektora i zatwierdzony przez Dyrektora Placówki. W Planie tym zostały wyszczególnione obszary/sfery działania, sposoby realizacji zadań oraz osoby odpowiedzialne za realizację działań i terminy ich realizacji.

Zgodnie z pkt VI.1 Regulaminu, każdemu dziecku prowadzono następującą dokumentację:

- diagnozę psychofizyczną,
- plan pomocy dziecku,
- karty pobytu,
- karty odzieżowe wychowanków,
- dokumentację osobistą wychowanka w teczkach indywidualnych,
- dokumentację specjalistów,
- karty udziału w zajęciach specjalistycznych,
- protokoły posiedzeń Zespołu do Spraw Oceny Sytuacji Dziecka /**akta kontroli str. 16/**.

Ponadto z informacji przedłożonej przez Dyrektora wynika, że w Placówce prowadzono:

- księgę ewidencji wychowanków,
- plan pracy pedagoga,
- regulamin opieki nocnej,
- dziennik opieki nocnej,
- strategie działań wychowawczych, zapobiegających i interwencyjnych wobec dzieci i młodzieży w sytuacjach zagrożenia i zachowań ryzykownych,
- procedury dotyczące: urlopowania wychowanków, odwiedzin w placówce, samowolnego oddalenia się wychowanka, zachowania bezpieczeństwa podopiecznych i pracowników /**akta kontroli str. 117/**.

W aktach każdego dziecka gromadzono dokumentację medyczną, szkolną, sądową i osobową. Analiza dokumentacji przedłożonej kontrolującemu, o której mowa powyżej, wykazała, iż odzwierciedla ona realizację zadań opiekuńczo-wychowawczych w Placówce.

b) planowanie i realizacja indywidualnej pracy z wychowankiem

Oceny wykonania przez kontrolowaną Jednostkę zadań w zakresie planowania i realizacji indywidualnej pracy z wychowankiem dokonano w oparciu o analizę dokumentacji 4 wychowanków, przebywających w Placówce w dacie kontroli (pod poz. 1, 2, 5, 6, w wykazie dzieci).

▪ opracowanie diagnozy psychofizycznej

Zgodnie z zapisami § 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej psycholog lub pedagog sporządza diagnozę psychofizyczną dziecka.

Z dokumentacji przedłożonej kontrolującemu wynika, iż pedagog sporządził diagnozę psychofizyczną dla każdego dziecka, niezwłocznie po jego przyjęciu do Placówki. W przypadkach tego wymagających były one aktualizowane. Poddane analizie diagnozy psychofizyczne, zawierały obszerne informacje na temat sytuacji dziecka i jego rodziny oraz wszystkie elementy, o których mowa w § 14 ust. 3 i 4 rozporządzenia. Przykładowa diagnoza oraz aktualizacja diagnozy stanowią **akta kontroli str. 118 – 136**.

▪ poprawność sporządzania planu pomocy dziecku i jego realizacja

Przepisy art. 100 ust. 1 ustawy w.r.s.p. stanowią, że praca z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej prowadzona jest zgodnie z planem pomocy dziecku.

Ustalono, że plany pomocy, stosownie do § 15 ust. 1 i 4 rozporządzenia opracowywane były niezwłocznie po sporządzeniu diagnozy psychofizycznej, a także na jej podstawie.

W wyniku analizy dokumentacji wychowanków, znajdujących się pod poz. nr 1, 2, 5 i 6 w Wykazie dzieci stwierdzono, że plany pomocy dziecku opracowywano także na podstawie dokumentacji dotyczącej dziecka, o której mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia. W dokumentacji wychowanków znajdowały się bowiem m.in.:

- odpis aktu urodzenia dziecka;
- orzeczenie sądu o umieszczeniu dziecka w placówce;
- dokumentacja o stanie zdrowia dziecka, w tym karta szczepień;
- dokumenty szkolne, w szczególności świadectwa szkolne;
- informacje o prowadzonej pracy z rodziną dziecka i jej rezultatach.

Zgodnie z zapisami § 15 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia w planie pomocy winno się określać cele i działania krótkoterminowe i długoterminowe, z uwzględnieniem w szczególności wieku dziecka, jego możliwości psychofizycznych, sytuacji rodzinnej i przebiegu procesu przygotowania dziecka do usamodzielnienia. Ponadto przepisy § 15 ust. 3 pkt 2 powyższego aktu prawnego stanowią, że w planie pomocy dziecku wyznacza się cel pracy z dzieckiem, uwzględniający: powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub przygotowanie do usamodzielnienia. Analiza planów przedłożonych kontrolującym wykazała, iż każdy zawierał dookreślony cel pracy z dzieckiem: jeden z czterech wskazanych w § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia. Ponadto w planach ujęto cele długoterminowe i krótkoterminowe oraz działania długoterminowe i krótkoterminowe, osoby realizujące zadania, termin realizacji, uwagi/efekty realizacji. Działania wyznaczono w obszarach dotyczących potrzeb opiekuńczych i rozwojowych, pracy z rodziną naturalną i zaprzyjaźnioną, potrzeb społecznych i funkcjonowania w grupie i środowisku rówieśniczym i szkolnym, potrzeb edukacyjnych i poznawczych, potrzeb emocjonalnych, potrzeb zdrowotnych oraz potrzeb szczególnych **/akta kontroli str. 137-169/**.

Analiza planów pomocy wykazała, iż były one spójne z diagnozami psychofizycznymi oraz opiniami/orzeczeniami poradni psychologiczno-pedagogicznych, gdyż zawierały ujęte w nich wskazania. Działania ujmowane w planach co do zasady były zindywidualizowane, dostosowane do konkretnej sytuacji wychowanka oraz do jego potrzeb a także uwzględniające hobby i zainteresowania. W przypadku wychowanka z Wykazu dzieci pod poz. 1, który w 2025 r. osiągnął pełnoletniość oraz wychowanka z Wykazu dzieci pod poz. 2, który w 2025 r. ukończył 17 lat uwzględniono również działania mające na celu ich przygotowanie do usamodzielnienia.

Ustalono, że plany modyfikowane były co pół roku. Modyfikacje zawierały informacje w jakim zakresie cele i działania wymagają zmiany. Stwierdzono, że plany pomocy oraz modyfikacje, które poddano analizie, zawierały podpis dziecka, potwierdzający, że stosownie do art. 4a ustawy w.r.s.p. oraz § 15 ust. 2 rozporządzenia, uwzględniono jego zdanie podczas opracowania tego dokumentu. Potwierdzeniem skonsultowania planu pomocy z wychowankiem, przebywającym

w mow (poz. nr 6 w Wykazie dzieci) była adnotacja dokonana w tym dokumencie **/akta kontroli str. 137-169/**.

Zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy wrispz plan pomocy dziecku winien być sporządzany i realizowany przez wychowawcę we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku, gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną. W przypadku dzieci w Wykazie pod poz. 2 i 6 plany podpisane były przez asystenta rodziny, co stanowi potwierdzenie, że opracowywano je we współpracy z asystentem. Natomiast, plany pomocy dzieciom w Wykazie pod poz. 1 i 5 były tworzone we współpracy z przedstawicielem ops, jako podmiotu organizującego pracę z rodziną (rodzina nie była objęta wsparciem asystenta) **/akta kontroli str. 105-111/**.

- **prorowadzenie kart udziału w zajęciach specjalistycznych oraz sporządzanie arkuszy badań i obserwacji**

Zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 3 i 4 rozporządzenia w Placówce dla każdego dziecka winno się prowadzić arkusze badań i obserwacji psychologicznych i pedagogicznych, a dla dziecka, które wymaga uczestnictwa w zajęciach prowadzonych przez pedagoga lub psychologa, kartę udziału w tych zajęciach wraz z opisem ich przebiegu.

Stwierdzono, że zatrudniony w Placówce pedagog prowadził dla każdego wychowanka arkusze obserwacji pedagogicznych dziecka oraz karty udziału w prowadzonych przez niego zajęciach (w przypadku, gdy dziecko w takich uczestniczyło) wraz z opisem ich przebiegu **/akta kontroli str. 170-183/**. Dokumentacja prowadzona przez pedagoga uwzględniała działania, podejmowane przez niego w ramach realizacji pracy specjalistycznej z wychowankami w zakresie zaspokajania ich potrzeb i udzielania wsparcia.

W okresie objętym kontrolą, w Placówce nie zatrudniano psychologa. Z informacji uzyskanej od Dyrektora Jednostki wynika, że „(...) *Od września 2024 r. wychowankowie placówki uczestniczą, za zgodą opiekunów prawnych w organizowanym ze środków unijnych przez PCPR w Ostródzie Projekcie: „Wspieramy rodzinę”, którego celem jest zwiększenie dostępności usług specjalistycznych realizowanych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Projekt obejmuje konsultacje z psychologiem, psychoterapeutą i logopedą. 8 dzieci objętych jest pomocą psychologiczną w ramach NFZ organizowaną przez Centrum Psychiatrii Anima w Iławie. 4 dzieci w 2024 r., 3 dzieci w 2025 r. korzystało z terapii logopedycznej w Gabinetce logopedycznym MOWA w Iławie. Wychowankowie korzystają z zajęć socjoterapeutycznych, profilaktycznych i konsultacji psychologicznych prowadzonych przez Poradnię Psychologiczno-Terapeutyczną Progres w Iławie. Placówka nie zatrudnia psychologa na umowę o pracę, ze względu na trudności w pozyskaniu tego specjalisty do pracy w Szymonowie i problemach z dojazdem. Bardzo staramy się zapewnić wszystkim dzieciom możliwość pomocy psychologicznej w odpowiednim zakresie korzystając z pomocy zewnętrznych specjalistów*” **/akta kontroli str. 184/**. Udzielanie wsparcia psychologicznego dzieciom znalazło potwierdzenia w prowadzonych kartach pobytu w przypadku analizowanych przez zespół inspektorów dokumentów wychowanków.

- **karty pobytu**

Zgodnie z § 17 ust. 1 rozporządzenia, każdemu dziecku w Placówce, winno się prowadzić kartę pobytu, która w myśl § 17 ust. 4 rozporządzenia, powinna być uzupełniana nie rzadziej niż co 2 tygodnie (w przypadku dziecka umieszczonego interwencyjnie) bądź co miesiąc (w przypadku umieszczenia w trybie zwykłym). Stwierdzono, iż w Placówce karty pobytu sporządzano każdemu z dzieci. Zawierały one elementy, określone w § 17 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia **/akta kontroli str. 185-203/**. Ponadto wpisów w nich dokonywano terminowo, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Analiza kart pobytu wykazała, że zawierane w nich informacje potwierdzały realizację działań ujętych w planach pomocy i były z nimi spójne.

▪ okresowa ocena sytuacji dziecka

W Placówce, zgodnie z art. 135 ustawy wrispz, działał zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Art. 138 ust. 1 ustawy wrispz wskazuje, że zespół dokonuje okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż co pół roku, a w przypadku dziecka w wieku poniżej 3 roku życia, nie rzadziej niż co 3 miesiące.

Ustalono, iż w badanym okresie posiedzenia zespołu odbyły się terminowo, tj. nie rzadziej niż co pół roku tj.: 10.04.2024 r., 07.10.2024 r., 02.04.2025 r., 01.10.2025 r. (w Placówce nie przebywało dziecko poniżej 3 roku życia). W dokumencie sporządzanym po dokonaniu przez zespół okresowej oceny sytuacji dziecka odnoszono się do wszystkich aspektów (celów dokonywania oceny) wskazanych w art. 136 ustawy wrispz. Dokument ten przekazywano następnie do właściwego sądu rodzinnego. Z posiedzenia zespołu sporządzano także protokół, wraz z listą osób w nim uczestniczących **/akta kontroli str. 204-214/**.

Zgodnie z art. 4a ustawy wrispz podmioty realizujące zadania wynikające z ustawy wrispz, w szczególności dokonując oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, są obowiązane do jego wysłuchania, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają. Z analizy dokumentacji indywidualnej wychowanków wynika, że prawo do wyrażania przez dzieci własnej opinii i poglądów jest realizowane w toku bieżącej pracy opiekuńczo-wychowawczej, ponadto dzieci są wysłuchiwane również na okoliczność dokonania okresowej oceny sytuacji dziecka, co znajduje swoje odzwierciedlenie w sporządzanej po okresowej ocenie sytuacji dziecka dokumentacji, jak również w modyfikacji planu pomocy dziecku, podpisywanej przez wychowanków.

Z rozmów z wychowankami, do których odniesiono się szczegółowo w pkt 5 wystąpienia, wynika iż nie wszyscy wiedzą czym jest zespół ds. okresowej oceny sytuacji dziecka oraz jaki jest cel dokonywania okresowej oceny ich sytuacji. Nie wszyscy też potrafią wskazać, czy są zapoznawani z wnioskami zespołu po dokonaniu okresowej oceny i czynnościami, które w związku z podjętymi wnioskami są następnie podejmowane. Najczęściej były to małe dzieci, poniżej 10 roku życia. Starsi wychowankowie wspominali, że pedagog przeprowadza z nimi co pewien czas rozmowę w celu oceny ich sytuacji w pieczy zastępczej.

W ramach bieżącego instruktażu omówiono z Dyrektorem Placówki kwestie związane z realizacją obowiązku wynikającego z art. 4a ustawy wrispz. Wychowawca wysłuchując dziecko, powinien uwzględniać celowość ww. przepisu prawa. Wskazano ponadto, że wysłuchując dziecko, którego wiek i stopień dojrzałości na to pozwala, należy poinformować je z jakiego powodu i w jakim celu odbywa się jego wysłuchanie, wyjaśniając jednocześnie dlaczego ocenia się jego sytuację.

c) planowanie pracy z wychowankiem usamodzielnianym

Zgodnie z art. 145 ust. 2 ustawy wrispsz osoba usamodzielniana, co najmniej rok przed osiągnięciem pełnoletności wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby. Stosownie do zapisów art. 145 ust. 4 ustawy wrispsz, osoba usamodzielniana, wraz z opiekunem usamodzielnienia, co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez nią pełnoletności, opracowuje indywidualny program usamodzielnienia, który następnie jest zatwierdzany przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

W toku kontroli problemowej analizie poddano dokumentację pełnoletniego wychowanka (poz. nr 1 z Wykazu dzieci). Stwierdzono, że dokumenty znajdujące się w aktach zawierały wszelkie informacje - zgodnie z art. 145 ust. 1 i ust. 4 ustawy wrispsz - w tym dotyczące: zakresu współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia, sposobu działania w zakresie uzyskania wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w podjęciu przez wychowanka zatrudnienia **/akta kontroli str. 215-230/**.

Stwierdzono natomiast, iż nie dochowano terminu na wskazanie osoby, która podejmie się funkcji opiekuna usamodzielnienia, a także terminu uzyskania zgody tej osoby na pełnienie tej funkcji – o czym mowa w art. 145 ust. 2 ustawy wrispsz. Z dokumentacji wynika bowiem, że wyboru opiekuna procesu usamodzielnienia dokonano w dniu 31 października 2024 r., natomiast Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ławie zaakceptował ten wybór w dniu 7 listopada 2024 r. **/akta kontroli str. 216-217/**. Wychowanek powinien był natomiast dokonać wyboru opiekuna IPU co najmniej na rok przed osiągnięciem pełnoletności, zatem najpóźniej do dnia 8 sierpnia 2024 r. Dyrektor Jednostki wskazał, że: „(...) wskazanie opiekuna usamodzielnienia nastąpiło z opóźnieniem, ponieważ podopieczny [tu wskazano imię wychowanka] zadeklarował, że poprosi o zostanie opiekunem usamodzielnienia starszego brata i według ustaleń miał zgłosić się w drugim miesiącu wakacji, kiedy przypadały jego 17 urodziny i był na urlopowaniu w domu rodzinnym, do właściwego PCPR. Mieliśmy przekonanie, że sprawa ta została załatwiona i oczekiwaliśmy na informację zwrotną. Nie mając tej informacji przeprowadziliśmy rozmowę z wychowankiem, jak również PCPR-em i okazało się, że nie zostało to dopełnione. Wówczas wychowawczyni z naszej placówki zgodziła się zostać opiekunem usamodzielnienia i dopełniono z opóźnieniem formalności. PCPR przyjął stosowne dokumenty. Indywidualny plan usamodzielnienia i dokumentacja w placówce związana z pozostaniem [tu wskazano imię wychowanka] po ukończeniu 18-tego roku życia, zostały złożone w terminach ustawowych” **/akta kontroli str. 231-232/**.

W ocenie kontrolujących wyznaczenie opiekuna usamodzielnienia w każdym przypadku winno być uzupełnione oraz przekazywane terminowo. Niedopełnienie formalności w tym zakresie w wymaganym ustawowo terminie mogło skutkować utratą prawa do świadczeń przysługujących wychowankowi po opuszczeniu instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Przyczyną powyższego uchybienia jest niedostateczny nadzór Dyrektora nad wykonującymi swoje zadania pracownikami w zakresie realizacji działań związanych z procesem usamodzielnienia wychowanka tj. wyznaczeniem opiekuna usamodzielniania.

5. Jakość opieki zapewnianej przez Placówkę w ocenie dzieci

W dniu 25 i 27 listopada 2025 r., w celu zbadania jakości opieki zapewnianej przez kadrę Placówki w ocenie dzieci, zespół inspektorów przeprowadził rozmowy z wychowankami, którzy byli obecni w Placówce i wyrazili na to zgodę. Wyniki rozmów z 6 wychowankami stanowią **akta kontroli str. 233-238**.

Wszyscy wychowankowie wskazali, iż umożliwia im się kontakt z rodziną lub osobami bliskimi. Zapytani na czyją pomoc mogą liczyć w Placówce i kto pomaga im w rozwiązywaniu problemów, co do zasady, wskazywali swoich wychowawców indywidualnych bądź innych ulubionych wychowawców a także Dyrektora i Wicedyrektora Placówki.

Na pytanie, czy w Placówce zaspokajane są ich potrzeby, podopieczni odpowiadali twierdząco. Wychowankowie zasadniczo pozytywnie ocenili opiekę zapewnianą im w Placówce, wszyscy stwierdzili, że czują się w niej bezpiecznie i mają wszystko czego im potrzeba.

Na pytania kontrolujących: „czy w Placówce podejmowane są działania mające na celu realizację planu pomocy dziecku?” oraz „czy zostałeś/eś zapoznany z wnioskami zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka i udzielono Ci wyjaśnień w tym zakresie” nie wszyscy wychowankowie byli w stanie udzielić odpowiedzi, gdyż nie wiedzieli czym jest plan pomocy dziecku oraz okresowa ocena sytuacji dziecka, zwłaszcza dzieci poniżej 10-tego roku życia. Starsi natomiast wskazywali, że mają wpływ na ustalanie zakresu planu pomocy oraz są zapoznawani z ustaleniami zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka.

Zespół inspektorów, w ramach bieżącego instruktażu, wskazał Dyrektorowi Placówki, aby podczas rozmów z dziećmi omawiać i przypominać im kwestie ujęte w planach pomocy.

6. Pozostałe ustalenia

W dniu 25 listopada 2025 r. zespół inspektorów przeprowadził oględziny pomieszczeń Placówki (protokół z oględzin stanowi **akta kontroli str. 239-240**), podczas których ustalono, że Placówka znajduje się w wolnostojącym budynku w Szymonowie i składa się z pomieszczeń znajdujących się na parterze i pierwszym piętrze budynku. Na parterze dysponuje:

- 1 pokojem mieszkalnym 3-osobowego – zamieszkałym przez 3 dzieci,
- świetlicą stanowiącą miejsce do nauki wyposażoną w biurka, kanapę oraz miejsce do pracy dla wychowawców,
- świetlicą stanowiącą miejsce spotkań i wypoczynku wyposażoną w 2 sofy, kominek, telewizor,
- kuchnię (wyposażoną w meble oraz sprzęt AGD oraz stół z krzesłami), gdzie zapewniono odpowiednie warunki do przechowywania, obróbki żywności oraz miejsce do wspólnego przygotowywania i spożywania posiłków,
- łazienką z prysznicem, umywalką i toaletą (umożliwiającą korzystanie z niej w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny), wyposażonej w pralkę,
- magazynkiem na odzież, w którym znajduje się łazienka z WC,

Na pierwszym piętrze dysponuje:

- 4 pokojami 2-osobowymi – zamieszkałymi przez 7 dzieci,
- 1 pokojem 3 osobowym – zamieszkałym przez 3 dzieci,

- łazienką z prysznicem, umywalką i toaletą (umożliwiającą korzystanie z niej w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny), wyposażoną w pralkę i suszarkę.

Wokół budynku na terenie zielonym, znajdują się huśtawki, duży stół z krzesłami oraz grill. Miejsce to służy do zabaw i wypoczynku.

Stwierdzono, że pomieszczenia utrzymane były w czystości. Kontrolowana Jednostka posiadała warunki lokalowe zgodne z obowiązującymi standardami, określonymi w § 18 ust. 3 pkt 1-5 rozporządzenia.

7. Uwagi i wnioski

Ustalono, iż pomimo stwierdzonego uchybienia dotyczącego wyznaczenia opiekuna usamodzielnienia po terminie wskazanym w art. 145 ust. 2 ustawy wrispz i nieprawidłowości w zakresie wypłaty kieszonkowego Placówka realizowała działania opiekuńczo-wychowawcze, które odpowiadały problemom zidentyfikowanym w diagnozach psychofizycznych dzieci i opracowanym planom pomocy, dbała aby dzieci były objęte specjalistyczną pomocą nie tylko w Placówce, ale również poza nią.

Dokumentacja czworga wychowanków, którą poddano analizie, pozwala stwierdzić, że wychowawcy, kierujący ich procesem opiekuńczo-wychowawczym, podejmowali działania mające na celu realizację planów pomocy. Dokumentacja ta prowadzona jest w sposób przejrzysty i czytelny. Niemniej, zwraca się uwagę na konieczność terminowego sporządzania dokumentów wychowanków, którzy w najbliższym czasie osiągną pełnoletność oraz realizację działań związanych z procesem przygotowania do usamodzielnienia.

Na podstawie rozmów przeprowadzonych z wychowankami stwierdzić można, że wszyscy pozytywnie ocenili opiekę sprawowaną przez wychowawców, co świadczy o tym, iż kontrolowana Jednostka dba o zabezpieczenie standardu usług, o których mowa w §18 Rozporządzenia.

8. Zalecenia pokontrolne

Z uwagi na fakt, iż skutki nieprawidłowości dotyczącej niewłaściwych kwot kieszonkowego zostały naprawione w toku kontroli, organ kontroli odstąpił od wydania w tym zakresie zaleceń. Jednocześnie, w związku ze stwierdzonym uchybieniem, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy wrispz, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osobę odpowiedzialną za jego powstanie stosownych działań, mających na celu jego wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

- 1. Dopilnować aby wyznaczenie osoby, która podejmie się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia odbyło się zgodnie z art. 145 ust. 2 ustawy wrispz.**
- 2. Wdrożyć informacje i pouczenia przekazane w formie instruktażu w bieżącą pracę Jednostki.**

Stosownie do art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kontrolowanej Jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych w terminie 7 dni od dnia otrzymania

wystąpienia pokontrolnego wraz zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Kierownik kontrolowanej jednostki może w każdym czasie wycofać złożone do wystąpienia pokontrolnego zastrzeżenia. Wycofane zastrzeżenia pozostawia się bez rozpatrzenia.

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Piotr Duda

ZASTĘPCA DYREKTORA

Wydziału Polityki Społecznej

Zespół kontrolujących:

Wioletta Sinkiewicz - główny specjalista

Iwona Czmochowska - główny specjalista